

Inhoud

1	Reclamebord of advertentie?	7
2	Een onverwacht telefoongesprek	13
3	Een oplossing in ruil voor de opdracht	18
4	De zelfrijdende treintjes	24
5	Op onderzoek in Sneek	32
6	Een nieuw raadsel	39
7	De notaris weet meer	46
8	De scherpe ogen van Iris	52
9	De zoektocht gaat verder	58
10	De puzzel in de spoorbaan	64
11	Het cadeau van Kornelis	69
12	Een bijzondere ontknoping	74

1 Reclamebord of advertentie?

‘**Y**es, ik heb gewonnen!’ Koos slaat zijn handen in elkaar van plezier en geeft een ferme klap op de tafel. De rode en gele schijfjes van het spel maken een klein sprongetje in het blauwe rek. Iris schudt glimlachend haar hoofd. ‘Jij wint altijd met “Vier op een rij”. Ik snap niet dat je dat nog leuk vindt.’

‘Winnen is altijd leuk’, zegt Koos. Hij schudt de schijfjes uit het rek. ‘Nog een keer.’

‘Ik heb nu wel genoeg verloren.’

‘Maar ik heb nog lang niet genoeg gewonnen. Kom op, we zijn toch partners? Samen hebben we een detectivebureau ...’

Iris lacht. ‘En wat heeft dat met dit spelletje te maken?’

‘We lossen dingen samen op’, zegt Koos. ‘Maar nu we toch geen zaak hebben om op te lossen, kunnen we net zo goed nog een spelletje doen.’

‘Dan kunnen we nog héél lang spelletjes doen’, zegt Iris. ‘Het is wel goed met je.’

Koos zucht en laat zich op zijn stoel onderuitzakken. ‘Je hebt gelijk. We hebben lang niet genoeg werk voor een detectivebureau. Ik snap het niet. We hebben al tig keer in de krant gestaan, maar niemand huurt ons in.’

‘Dat komt vast wel, wanneer je wat ouder bent.’

Koos snuift. ‘Ouder, ouder, dat slaat nergens op. Ik ben nu al slimmer dan de meeste volwassenen. Ik weet meer dan genoeg om ingehuurd te worden. We zeggen niet voor niets altijd: “Wij zoeken dingen op en uit.” Het is onze leus, onze reclametekst. Niemand is

beter in dingen op- en uitzoeken dan wij.'

Iris haalt haar schouders op. 'Jammer genoeg weten niet zo veel mensen dat. Een reclametekst die je nergens kunt lezen? Daar heb je niet zo veel aan.'

Langzaam komt Koos overeind. 'Daar zeg je wat.' Peinzend kijkt hij uit het raam. Iris heeft gelijk. Een reclametekst moet je kunnen lezen. Dan knipt hij met zijn vingers. 'We moeten zorgen dat we een reclamebord krijgen.'

'Hoe bedoel je?' vraagt Iris, die de schijfjes van het spel op kleur sorteert.

'Gewoon zoals ik het zeg: een reclamebord! En ik weet ook al waar. Bij jullie in de hoek van de tuin. Onder de vlaggenmast. Jullie huis staat met die hoek aan de Lauwers, een heel drukke straat.'

'Ha', schatert Iris. 'Dat vinden mijn ouders nooit goed. Dat kan ik je zo wel vertellen.'

'Een heel mooi bord', werpt Koos tegen. "'Detectivebureau Iris & Ko. Wij zoeken dingen op en uit"', en dan ons telefoonnummer. Dat is een sieraad voor de tuin.'

'Dan doe je dat maar mooi in je eigen tuin', zegt Iris.

'Maar jullie tuin staat dichterbij de weg. Daar kun je het veel beter lezen.'

'Dat hangt ervan af hoe groot je het bord maakt', zegt Iris.

Koos laat zich weer onderuitzakken. Een heel groot bord in de tuin, dat gaan zijn ouders echt niet doen. Tenzij ... Kan hij iets verzinnen om zijn ouders te overtuigen?

Een uur later heeft Koos nog steeds geen plan van aanpak. Iris is al naar huis. In de gang hoort hij een sleutel in het slot van de voordeur; zijn vader komt thuis. Zal hij erover beginnen? Nee, als hij het gewoon vraagt, lukt het sowieso niet. Hij moet dat echt anders aan-

pakken. Hoe? Dat weet hij nog niet, maar dat komt nog wel.
Koos' vader komt handenwrijvend de kamer binnen. 'Tjonge, wat ruikt het hier lekker.'

'Ik ben hachee aan het maken,' roept Koos' moeder vanuit de keuken, 'maar ik ben nog wel een half uurtje bezig.'

'Wow, heerlijk! Hachee is een van mijn lievelingskostjes.'

Koos' moeder moet erom lachen. 'Is er wel iets wat jij niet lekker vindt?'

'O, ja hoor', zegt zijn vader. 'Een bord vol brandnetels, daar ben ik niet echt gek op.'

Koos schatert het uit. Zijn vader is in een prima bui. Moet hij daar gebruik van maken?

Terwijl Koos nadenkt over zijn tactiek, komt zijn vader tegenover hem aan tafel zitten. Het spel met de gesorteerde schijfjes staat er nog. 'Zin in een potje?' vraagt hij aan Koos.

'Best,' antwoordt Koos, 'maar ik moet u wel waarschuwen: ik ben er steengoed in.'

Zijn vader lacht schamper: 'Niet zo steengoed als ik.'

'Bluf!' roept Koos. Hij wrijft enthousiast in zijn handen. Hij is de beste 'Vier op een rij'-speler van de hele wereld. Plotseling ontstaat er een plannetje in zijn hoofd. Het is wel een beetje gemeen misschien, maar ook best slim, heel slim eigenlijk ...

'Is er wat?' vraagt Koos' vader.

'Nee, hoor.'

Zijn vader steekt zijn wijsvinger naar hem uit. 'Je bent bang, hè? En je kunt niet tegen je verlies. Dit wordt een heel leerzaam middagje, jochie.'

'Poeh, ik win altijd met gemak van Iris.'

'Maar ik ben Iris niet', glimlacht zijn vader, terwijl hij het eerste schijfje in het rek laat glijden. Koos laat zijn schijfje in de rij ernaast

vallen en zijn vader reageert meteen met zijn zet. ‘Zo, nu heb ik al twee op een rij.’

Koos grinnikt alleen maar wat. Hij let nauwkeurig op om ervoor te zorgen dat zijn vader wint, maar niet zo opvallend dat zijn vader het doorheeft. Het rek zit al aardig vol, wanneer het moment daar is.

‘Yes!’ roept Koos’ vader. ‘Vier op een rij!’

Koos slaat met zijn hand op de tafel. ‘Wat stom. Nog een keer.’ Hij schudt de schijfjes uit het rek en begint meteen een nieuw spel. Deze keer laat hij zijn vader iets gemakkelijker winnen.

‘Ha, ik dacht dat jij zo goed was?’ zegt zijn vader. ‘Nu heb ik al twee keer van je gewonnen.’

Koos kijkt alsof hij diep nadenkt. ‘Misschien zit er te weinig uitdaging in het spel?’

‘Haha, nou ik daag je uit om van mij te winnen.’

‘Dat hebben we nu al twee keer geprobeerd, maar dat is dus blijkbaar niet genoeg’, zegt Koos na een kleine pauze. ‘We moeten ergens om spelen.’

Hij ziet dat zijn vader hem verbaasd aankijkt. ‘Om geld of zo? Nou, dat gaan we niet doen, hoor.’

Koos schudt zijn hoofd. ‘Niet om geld, maar ... eh ... om een reclamebord.’ Hij probeert het te laten klinken alsof hij het idee net krijgt, maar dit had hij natuurlijk allang bedacht.

‘Een reclamebord? Wat voor reclamebord?’

Koos buigt zich voorover en probeert zo enthousiast mogelijk te klinken. ‘Een reclamebord voor Detectivebureau Iris & Ko.’

‘Wat? Maar ...’

‘Nee, wacht’, zegt Koos. ‘Ik heb een plan. Ik betaal alles: een houten plaat en twee stevige paaltjes. De plank hout verf ik netjes met goudverf. Met zwarte plakletters zetten we erop: *Detectivebureau Iris & Ko*, en daaronder in rode plakletters: *Wij zoeken dingen op en uit*. Helemaal onderaan komt ons telefoonnummer te staan.’

‘En waar zou dat bord dan moeten staan?’

‘In de voortuin. Het liefst zo groot, dat automobilisten die door de straat rijden het kunnen lezen. Toe, pap?’

Koos bijt op zijn onderlip van spanning. Tot zijn teleurstelling trekt zijn vader een zuinig gezicht. ‘Waarom zouden we dat doen?’

‘We krijgen veel te weinig opdrachten’, pleit Koos. ‘We worden door niemand ingehuurd. Ik ben slim genoeg om echte opdrachten aan te pakken, maar niemand kent ons bureau nog. We hebben een paar

keer in de krant gestaan en nog steeds hebben we geen werk. Als je zo'n krantenartikel leest, moet je maar net een detectivebureau nodig hebben. Een reclamebord staat daar gewoon elke dag. Daar komen klanten op af. Toe pap, ik betaal alles en ik maak het zelf.'

'Sorry Koos, maar dat kan echt niet. Zo'n bord in de tuin gaan we niet doen.'

'Waarom niet?!' roept Koos wanhopig.

'Mensen kunnen ons bellen of aan de deur komen. Ze denken dan dat ik de detective ben, en dat ben ik niet.'

'U kunt toch gewoon zeggen: "Nee, mijn zoon is de detective?"'

'Als ik eerlijk ben, moet ik zeggen: zoontje.'

Koos voelt dat hij trilt van woede. 'Omdat ik te jong ben zeker?!' schreeuwt hij. Hij slaat zichzelf op zijn magere borst. 'Ik ben net zo slim als tien volwassenen samen!'

'Rustig Koos', vermaant zijn vader hem met een strenge blik in zijn ogen. 'Ik wil je best helpen, maar niet zo. Verzin iets anders.'

'Ik weet nog wel iets', zegt hij half boos. 'We laten een vliegtuig boven Drachten vliegen met zo'n banner erachter met reclame voor ons bureau.' Teleurgesteld en boos slaat hij zijn armen over elkaar. Hij voelt een traan over zijn wang glijden. Volwassenen zijn zo oneerlijk. Zelfs ouders kunnen er wat van.

Heel even is het stil. Dan klinkt de stem van zijn vader. 'We spelen drie potjes. Wie de meeste potjes wint, heeft gewonnen.'

'Ik heb geen zin meer', moppert Koos.

'Als ik win, trakteer jij op een doos ijsjes. Win jij? Dan zet ik bij de 'Vraag en Aanbod'-rubriek in de *Drachtster Courant* een kleine advertentie voor je detectivebureau. Ik ben wel benieuwd of jij gelijk hebt.'

2 Een onverwacht telefoongesprek

Koos kijkt met grote ogen naar zijn vader. Ogen, die door zijn ‘jampotbodembril’ nog groter lijken. Hij pakt zijn bril met een hand en veegt met de mouw van zijn andere arm zijn tranen weg. ‘Meent u dat?’

‘Ja, natuurlijk meen ik dat. Ik ben gek op ijs en kan gemakkelijk van je winnen.’

Koos komt langzaam overeind. De twee petten die hij draagt om op Sherlock Holmes te lijken, trekt hij recht. ‘Dat zullen we nog wel eens zien.’

Het eerste schijfje zit al snel in het rek. Koos pakt een schijfje en laat dat ernaast glijden. Deze keer doet hij zijn allerbeste best. Hij weet precies hoe hij een val moet opzetten. Je moet ervoor zorgen dat je altijd de mogelijkheid hebt om vier op een rij te krijgen, waar de tegenstander zijn schijfje ook laat vallen. Een dubbele kans als het ware. Trefzeker gooit hij zijn schijfjes in het rek. Hij ziet dat zijn vader steeds langer nadenkt voor elke beurt.

‘Nou zeg’, moppert zijn vader na een tijdje. ‘Het maakt niet uit wat ik nu nog doe. Als ik het schijfje hier doe, heb jij daar vier op een rij. Maar als ik hem hier erin gooi, win je alsnog. Heb jij even mazzel.’

Koos weet dat het geen mazzel is, maar hij past wel op om dat te laten merken. Dat komt straks wel. Het eerste potje is voor hem! Hij schudt de schijfjes uit het rek en ditmaal begint hij het spel. Zal hij

Alle delen uit de serie **Detectivebureau Iris & Ko**:

Deel 1: De ontmaskering van de fietsvernieler

Deel 2: De supergeheime gemene meidenclub

Deel 3: Rovers op de rommelmarkt

Deel 4: De zenuwslopende zwemvierdaagse

Deel 5: Het donkere dierenbeulenbos

Deel 6: De schat van sterke Tjerk

Deel 7: De ongelooflijke ontsnapping van tengere Tinus

Deel 8: Amateurspion in een heteluchtballon

Deel 9: De brutale bruiloftsboeven

Deel 10: De raadselachtige kluis in het oude jachthuis

Deel 11: De mysterieuze postzegelpuzzel

Deel 12: Het raadsel van het Chinese doosje

Deel 13: De ontdekking van de verborgen oorlogsbrief

Deel 14: De superslimme dommedievenval

Deel 15: De ontdekking van de onbegrijpelijke kasteelcode

Deel 16: Het verhaal van het vreselijke vissenvergif

Deel 17: Het wondermiddel van Wilhelmina Wengeweer

Deel 18: Het adembenemende afscheidscadeau van Arie Smith